

Warszawa, dn. 11.10.2011

Do:

PANI BEATA WISZNIEWSKA
PIERWSZY RADCA
KOORDYNATOR WYDZIAŁU DS. ŚRODOWISKA
STAŁE PRZEDSTAWICIELSTWO RP PRZY UE

Dotyczy: nowelizacja dyrektywy WEEE

Szanowna Pani,

Niniejszym zwracamy się w związku z trwającą w Radzie Unii Europejskiej oraz Parlamencie Europejskim dyskusją nad nowelizacją dyrektywy o zużyтым sprzęcie (dyrektywa WEEE). Mając na uwadze fakt, że negocjacje w tej sprawie pomiędzy Radą a Parlamentem Europejskim wkraczają w decydującą fazę, pragniemy poniżej przedstawić kwestie kluczowe dla branży AGD w Polsce.

1. WSZYSTKIE STRUMIENIE WEEE POWINNY BYĆ REGULOWANE DYREKTYWĄ (SOLIDARNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ WSZYSTKICH PODMIOTÓW ZARZĄDZAJĄCYCH WEEE)

Celem dotychczasowej dyrektywy WEEE jest przede wszystkim zwiększenie ilości zebranego i przetworzonego zużytego sprzętu. Jak jednak wskazuje sama Komisja Unii Europejskiej, wciąż ok. 2/3 elektroodpadów omija system zbierania finansowany przez producentów. Zgodnie z naszymi szacunkami, w naszym kraju do systemu zbierania stworzonego przez producentów trafia tylko część całego pojawiającego się WEEE. Dzieje się tak, ponieważ WEEE obracają także inne podmioty czerpiące zyski ze sprzedaży najcenniejszych frakcji zawartych w zużyтым sprzęcie. Niestety ci uczestnicy rynku nie są objęci żadnymi obowiązkami dyrektywy WEEE, co skutkuje brakiem prawidłowego procesu przetwarzania tych odpadów.

Aktualny projekt nowelizacji dyrektywy nic nie zmienia w tej kwestii poza podnoszeniem obowiązku ciążącego na producentach. Naszym zdaniem zobowiązanie producentów do zbierania większych ilości WEEE nie sprawi, że 2/3 odpadów spoza systemów automatycznie zostanie do niego włączone. Producenci nie mają, i nie mogą mieć, mocy sprawczej nad innymi uczestnikami tego rynku, a instytucje nadzorujące nie są w stanie wpływać na podmioty nieobjęte regulacją.

Dlatego też postulujemy, aby wszyscy uczestnicy rynku WEEE, którzy zarządzają elektroodpadami (gminy, punkty skupu złomu, detaliści) byli zobowiązani do rejestru, prawidłowego przetwarzania oraz raportowania masy obracanej przez nich sprzętu.

Artykuł 11.1	Poprawka
Regarding all WEEE separately collected in accordance with Article 5 and sent for treatment in accordance with Articles 8, 9 and 10, Member States shall ensure that producers meet the minimum targets set out in Annex IBa	Regarding all WEEE separately collected in accordance with Article 5 and sent for treatment in accordance with Articles 8, 9 and 10, Member States shall ensure that producers <u>or any other operator arranging WEEE treatment</u> meet the minimum targets set out in Annex IBa

2. POZIOMY ZBIÓRKI: WYLICZANE NA PODSTAWIE *WEEE GENERATED*

Rada Unii Europejskiej obniżając cel zbiórki oraz proponując derogacje dla wybranych państw *de facto* uznaje wady obliczania celu zbiórki w oparciu o masę sprzętu wprowadzonego (*Placed on the Market, POM*). Naszym zdaniem *koncepcja POM* nie uwzględnia różnorodności rynku w poszczególnych krajach członkowskich.

W przypadku Polski obserwujemy znaczący wzrost masy sprzętu prowadzonego (wg GIOŚ 10% w 2010 r.) przy jednoczesnych brakach elektroodpadów w systemach zbiórki. Zbyt mała świadomość konsumentów, na temat efektywności starych urządzeń sprawia, że potrafią oni trzymać je w swoich mieszkaniach nawet 37 lat [sic!]. Dodatkowo znaczny udział szarej strefy na rynku elektroodpadów sprawia, że znaczna część *WEEE* trafia po prostu na złom, gdzie nie jest poprawnie przetwarzana.

Jeszcze innym czynnikiem jest sam postęp technologiczny. Przykładowo, w Polsce w ciągu ostatnich 10 lat stan posiadania TV przez gospodarstwa domowe praktycznie nie uległ zmianie (ok. 99%). Jednocześnie przeciętna masa telewizora obecnie wprowadzanego na rynek jest o ok. 30 niższa od tego sprzed 10 lat. Odwrotna sytuacja ma natomiast miejsce w przypadku lodówek, gdzie stan posiadania wzrósł o 5%, co oznacza dużo większą sprzedaż, przy jednoczesnym wzroście przeciętnej masy lodówki (upowszechnienie lodówek typu side-by-side). Połączenie wzrostu nasycenia rynku, czyli sprzedaży, wraz ze wzrostem masy nowego sprzętu sprawia, że cel oparty na *koncepcji POM* znacząco odbiega od realiów i w ogóle nie ma związku z rzeczywistym poziomem pojawiającego się zużytego sprzętu w gospodarstwach domowych.

Parlament Europejski zaproponował cel zbiórki w wysokości 85% pojawiającego się *WEEE*. Postulat ten popierają organizacje branżowe oraz inne instytucje tzw. zieloni. Wniosek złożony przez posłów ma trzy wyraźne zalety w porównaniu do propozycji Rady Unii Europejskiej:

- Odpowiedzialność za realizację celu leży po stronie podmiotu, który ma moc egzekwowania prawa, tj. państwa członkowskiego
- Cel opiera się na tych strumieniach odpadów, które rzeczywiście zostały wygenerowane
- Do poziomu realizacji celu wliczone będą tylko to *WEEE*, które zostało poprzednie przetworzone

Naszym zdaniem konieczne jest przeprowadzenie badań, które pozwoliłyby poznać rzeczywistą ilość *WEEE* trafiającą do wszystkich strumieni odpadów, także tych poza obecnym systemem finansowanym przez producentów. Dopiero taka analiza potrafi oddać skalę nieprawidłowości polskiego rynku *WEEE*.

Po oszacowaniu wielkości pojawiającego się *WEEE* oraz strumieni, którymi jest ono przetwarzane, państwo będące odpowiedzialne za wykonanie celu mogłoby skutecznie egzekwować obowiązek od poszczególnych uczestników rynku.

Jeden cel dla wszystkich państw członkowskich uwzględniłby także różnorodność poszczególnych rynków państw członkowskich. *Koncepcja WEEE generated* jest już obecnie wykorzystywana przez niektóre kraje europejskie, a także przez Organizację Narodów Zjednoczonych.

Proponujemy, aby metodologia obliczania *WEEE generated* oparta była na kombinacji dotychczas wykorzystywanych metod, tj. połączenia danych *POM* z cyklem życia produktu oraz przy wykorzystaniu badań statystycznych na reprezentacyjnej grupie gospodarstw domowych. Metodologia wypracowana przez Komisję Europejską powinna zawierać również czynnik korygujący wiążący *WEEE generated* per capita z PKB.

Artykuł 7

3a (new). The methodology for calculating the WEEE generated by weight in each Member State, referred to in paragraph 3, shall be based on a combination of the following approaches:

- WEEE Generated per year determined by EEE put on the market and life time profiles of WEEE;
- Statistical survey conducted in a representative sample of households identifying the amount and type of appliances discarded within a year.

In defining the methodology the Commission should also evaluate the need to introduce correction factors to the previous combination of methodology, such as the correlation between the WEEE generated per person and the Gross Domestic Product of a Member State.

The Commission should also define the periodicity for the repetition of this methodology and the associated verification procedure, using cross-checking of the different approaches and existing reporting obligations by Member States and national operators as defined in Regulation 2150/2002 on waste statistics, Regulation 1013/2006 on waste shipment and Directive 2008/98/EC

3. FINANSOWANIE ZBIERANIA OD PUNKTÓW ZBIÓRKI

Zgodnie z nowelizacją polskiej ustawy o porządku w gminach, samorządy zostaną jedynym dysponentem śmieci, a koszty tego systemu będą ponosili mieszkańcy. Tak istotną zmianę w polskim prawie argumentowano jako jedyną możliwość wypełnienia obowiązków unijnych i podniesienia efektywności zbierania odpadów komunalnych. Projekt nowelizacji dyrektywy WEEE przewiduje możliwość finansowania przez producentów zbiórki z gospodarstw domowych. O ile zgadamy się z faktem, że powinno być zbierane więcej elektroodpadów, to jednak naszym zdaniem przekazanie dopiero rozwijającego się systemu w gminach na ręce producentów nie przyniesie zaplanowanego rezultatu.

Ponadto, zarówno Parlament Europejski, jak i Europejski Komitet Społeczno-Ekonomiczny, oceniają, że zmiana taka nie przyniosłaby żadnej korzyści dla środowiska, a tylko stworzyła dodatkowe zamieszanie dla gospodarstw domowych. Obawiamy się również, że wspomniany zapis doprowadziłby do sztucznego zawyżania kosztów zbierania z gospodarstw domowych przez gminy, które będąc monopolistami na rynku starałyby się wspomagać swoje własne budżety środkami od producentów zobowiązanych do zapłaty każdej sumy za usługi gmin.

Stojąc na stanowisku, że większe poziomy zbierania zapewni przede wszystkim włączenie do systemu wszystkich strumieni odpadów kierowanych do wszystkich podmiotów obracających WEEE, postulujemy zachowanie dotychczasowego obowiązku finansowania przez producentów zbierania na poziomie punktów zbiórki.

4. SPÓJNA DEFINICJA PRODUCENTA

Obowiązki wypełniane przez producentów dzielą się na europejskie, realizowane bezpośrednio przez nich oraz krajowe, które mogą być realizowane przez lokalne przedstawicielstwa. Naszym zdaniem, niezależnie od tego, czy ostateczna definicja producenta pozostanie na poziomie europejskim, czy krajowym, dla zachowania spójności przepisy nowej dyrektywy powinny uznawać, że niektóre obowiązki mogą być realizowane lokalnie, a inne nie.

Obowiązki związane z produktem, przed jego zużyciem powinny być realizowane wyłącznie na poziomie europejskim. Dotyczą one ekoprojektu (art.4), znaku ZSEE (art.14) oraz informacji o przetwarzaniu i ponownym użyciu (art. 15).

Obowiązki niezwiązane z charakterystyką produktu, ale odnoszące się bezpośrednio do zobowiązań związanych z elektroodpadami, w tym kwestie rejestru, czy finansowania zbiórki i odzysku powinny być realizowane na poziomie krajowym.

Artykuł 3. j)

OPCJA A – WEEE w kontekście europejskim:

1. zdefiniowanie producenta na poziomie europejskim;
2. możliwość korzystania z lokalnego przedstawiciela prawnego przy wypełnianiu krajowych zobowiązań dotyczących WEEE;
3. dystrybutor wprowadzający sprzęt po raz pierwszy w terytorium innego państwa członkowskiego (handel wewnątrzspółnotowy) powinien zawrzeć umowę z producentem lub dokonać rejestracji i samodzielnie odpowiadać za finansowanie zarządzania WEEE pojawiającego się z tego sprzętu.

Definicja w takiej wersji jest już zawarta w projekcie dyrektywy zaproponowanej przez Komisję Europejską (art. 3.j). Zmiany wymagałyby jedynie kwestia możliwości ustanowienia przez producenta przedstawiciela prawnego do realizacji tych zobowiązań, które występują na poziomie krajowym. Obowiązki, które mogą być spełnione przez przedstawiciela prawnego na szczeblu krajowym są zawarte w następujących artykułach: 5, 7, 8, 11, 12, 13 i 16.

OPCJA B – WEEE w kontekście krajowym:

1. zdefiniowanie producenta na poziomie krajowym jako osoby, która po raz pierwszy udostępni sprzęt na rynku krajowym państwa członkowskiego;
2. wyodrębnienie zobowiązań realizowanych na poziomie europejskim;
3. możliwość korzystania z lokalnego przedstawiciela prawnego w celu uniknięcia konieczności otwierania siedziby w każdym państwie członkowskim oraz umożliwienie takiemu podmiotowi sprzedaży na odległość.

W takim wypadku dyrektywa powinna jasno wskazywać, że zobowiązania wynikające z artykułów 4, 14 i 15 są zobowiązaniami realizowanymi na poziomie europejskim oraz określać, jaki podmiot jest za to odpowiedzialny.

Dodatkowo dla obu opcji definicja producenta powinna być spójna z tekstem w art. 16 w celu:

1. zapewnienia lepszej harmonizacji rejestrów krajowych;
2. zapewnienia lepszego śledzenia sprzętu w całym łańcuchu dostaw oraz w przepływach transgranicznych.

Państwa Członkowskie powinny porozumieć się co do współpracy w kwestii sprzedaży na odległość i egzekwowania przepisów.

Niezależnie od tego, która opcja definiowania producenta zostanie wybrana, w art. 3.j) należy wprowadzić zapis, iż *każdego dystrybutora, który sprzedaje sprzęt elektryczny i elektroniczny od niezarejestrowanego producenta lub przedstawiciela prawnego, uważa się za wprowadzającego.*

5. REJESTR

Popieramy propozycje Rady Unii dotyczące ujednoczenia formatu rejestru oraz raportów w Unii Europejskiej. Proponujemy ponadto utworzenie obowiązkowego mechanizmu współpracy rejestrów z państw członkowskich (na bazie obecnego European WEEE Register Network, EWRN), który poprzez zacieśnienie współpracy przyczyniałby się do ujednoczania krajowych rejestrów i procedur.

6. PRZYGOTOWANIE DO PONOWNEGO UŻYCIA

Parlament Europejski chcąc promować ponowne użycie produktów, które wcześniej wyrzucono jako WEEE, zaproponował przepisy dające różnym organizacjom (charytatywnym, pozarządowym) dostęp do zebranego WEEE. Popieramy działania zmierzające do zwiększania ilości sprzętu poddanego ponownemu użyciu, jednak naszym zdaniem działania takie powinny być regulowane przepisami w celu eliminacji ewentualnych nadużyć na rynku elektroodpadów. Należy przy tym pamiętać, że proces przygotowania do ponownego użycia dotyczy sprzętu, który został wyrzucony jako nienadający się do użycia (odpad) i to od jego profesjonalnego odrestaurowania zależy bezpieczeństwo konsumentów. Proponujemy, aby

- Zobowiązać organizacje wykorzystujące WEEE do tego, aby wszystkie części niewykorzystane w procesie przygotowywania do ponownego użycia były ponownie zwracane do tych samych punktów, z których je pobrano. Mechanizm taki zapewni, że organizacje będą faktycznie odbierały sprzęt nadający się do ponownego użycia, bez ryzyka wybierania przez nie najcenniejszych frakcji w celu zarobienia na ich recyklingu.
- Zwiększyć wiarygodność i bezpieczeństwo produktów przygotowanych do ponownego użycia. Każdy podmiot przygotowujący sprzęt do ponownego użycia powinien posiadać odpowiednie kwalifikacje do wykonywania takich działań, a także musi brać na siebie odpowiedzialność za bezpieczeństwo konsumentów związanych z użytkowaniem takich produktów.
- Produkty ponownie używane były łatwe do zidentyfikowania. Obawiamy się, że jeśli oryginalne oznakowanie naszych marek miały pozostać na odrestaurowanym sprzęcie, to producenci byłiby obwiniani za wady i ewentualne obrażenia konsumentów spowodowane nie poprawnym działaniem urządzeń przeznaczonych do ponownego użycia.
- Urządzenia przygotowane do ponownego użycia były wprowadzane na rynek zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami, czyli spełniały kryteria minimalnego zużycia energii (zgodność z dyrektywą ds. ekoprojektu) oraz nie zawierały niebezpiecznych substancji (zgodność z dyrektywą RoHS). Uważamy za niemoralne dopuszczenie do sytuacji, w której organizacje „charytatywne” przekazywałyby najmniej zamożnym konsumentom urządzenia będące znacznie droższe w eksploatacji od sprzętu nowego (np. zużywające dwukrotnie więcej prądu).

Ponadto, naszym zdaniem nakładanie na producentów wymogu osiągnięcia osobnego poziomu sprzętu podanego ponownemu użyciu nie gwarantuje, że produkty te zostaną zakupione i ponownie wykorzystane przez konsumenta. Jeśli producenci będą odpowiedzialni za zorganizowanie ponownego użycia, to w konsekwencji będą również musieli zorganizować sprzedaż tych urządzeń. Niestety nie można zmusić konsumentów do zakupu starego odrestaurowanego sprzętu. Może to doprowadzić do sytuacji, w której producent wypełni cel przygotowania do ponownego użycia, ale niesprzedane zostanie żadne odrestaurowane urządzenie. Proponujemy, aby producenci byli motywowani do ponownego użycia swoich

- członek Europejskiego Stowarzyszenia Producentów AGD - **CECED**
- członek Krajowej Izby Gospodarczej oraz Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej

produktów poprzez możliwość zaliczenia ich do masy sprzętu zebranego i poddanego przetworzeniu, jak to ma miejsce obecnie.

Motyw 17

(17) The recovery, preparation for re-use and recycling of equipment can be counted into the targets defined in Article 7 of this Directive only if that recovery or preparation for re-use or recycling is not in contradiction to other European and Member States legislation applicable to the equipment **aiming to secure products and consumer safety, promoting energy efficiency and restricting the use of certain substances.** **Ensuring proper recovery and preparation for re-use and recycling of equipment will account for sound resource management and will optimise the resources supply.**

Artykuł 6.2

6.2 **In order to maximise re-use of whole appliances,** Member States shall ensure that **equipment that may be prepared for reuse shall be segregated** in a way which optimises re-use and recycling and the confinement of hazardous substances **at collection points in collaboration with qualified reuse organisations prior to** transport of separately collected WEEE.
Members States shall ensure that reuse organisations can select and pick WEEE at collection points for the preparation for reuse. Reuse organisations need to bring any WEEE, or part thereof, that has not been used for the preparation for reuse, back to the collection point where this WEEE originated from.
Reuse organisations shall not hand over or sell WEEE, originating from collection points, directly to recyclers.

7. HARMONIZACJA STANDARDÓW DLA RYNKU WEEE

Jednym z sposobów na szarą strefę Polsce jest poprawienie standardów jakości zbierania oraz przetwarzania WEEE. Uważamy, że takie uregulowania powinny mieć charakter zharmonizowany dla całej Unii Europejskiej, dlatego też postulujemy przekazanie unijnym organizacjom standaryzującym (CENELEC) mandatu do przygotowania odpowiednich norm.

8. ZAKRES: UTRZYMANIE PODZIAŁU NA 10 GRUP

Opowiadamy się za utrzymaniem dotychczasowego podziału WEEE na 10 grup. Obawiamy się, że w przypadku podziału na mniejszą ilość grup (np. 5) spotęgowane zostaną obecne praktyki zastępowania sprzętu wymagającego kosztowniejszego procesu recyklingu sprzętem tańszym, którego proces przetworzenia jest znacznie tańszy.

Z poważaniem,

Wojciech Konecki
Dyrektor Generalny
CECED Polska¹

¹ Związek pracodawców CECEd Polska, członek Europejskiego Komitetu CECEd, powołany został do życia w 2003 roku i pełni funkcję jedynej reprezentacji branży producentów sprzętu AGD w Polsce. Naszymi członkami są takie firmy jak **Amica, Beko, Bosch-Siemens, Candy, Ciarko, Electrolux, FagorMastercook, Gorenje, Indesit, Miele, Philips, SEB Group, Samsung oraz Whirlpool.**